

Szerkesztőség:

Kényes utca 175.

Kiadóhivatal:

Nagytemető utca 519.

Nagy M. könyvnyomda.

Hova az előfizetési és hirdetési díjak küldendők.

SZARVAS

TÁRSADALMI és SZÉPIRODALMI LAP.

Megjelenik h 'enkén' kétszer, vasárnap és csütörtökön reggel.

Előfizetési ár:

Egész évre 5 frt — kr —

Félévre ... 2 frt 50 kr. —

Negyedévre 1 frt 25 kr. —

Egyes szám ára 5 kr. —

Hirdetések felvételnek: Bécsben J. Danneberg I. Wolzeile 19. M. Dukas I. Wolzeile 6—8. Budapesten: Goldberger A. V. Váci-utca 9., Schwarcz Gyula Váci-utca 11., Eckstein Bernáds-fürdő-utca 4., Hausenstein és Voller (Janus Gyula) Dorottya-utca 8. Blockner J. IV. Sütő-utca; Fischer J. D. IV. Hatvani-utca 1., Router ügynökség és a Magy. Távir. Iroda. Granátos-utca 1. Tenczer Gyula Szerecsen-utca 7., Misrachy E. V. Akadémia-utca 6. alatti hirdetési irodájában és helyben a kiadóhivatalban.

Felnőttek oktatása.

Ismétlés a tudomány szülő anyja. Ezt az igazságot követték már a régi tanférfiak is, nekünk sem szabad ettől eltávoznunk.

Jóllehet: a kérdés mit tárgyalni akarok volt már szellőztetve de még érvényre nem jutott. A minthogy nem is juthat addig, míg egyszerűtől teljesen áthatva, fel nem karolják arra hivatott egyének a tanítók.

Mert hát e téren a tanító legtöbbet tehet, ugyszólván mindent.

A nép között él, annak hajlamai szokásaiból ismerős, s így a rossz szokások elhagyására ösztönözheti és ferde hajlamait helyes irányba terelheti.

A mindent iránt való fogékonyság már a kis gyermekben megvan, érleklődik a felnőttek tettei iránt s ösz-

tönszerűleg utánzójává lesz azoknak. Sajnos, hogy azoktól — különösen az alsóbb néposztálynál — nem sok jót tanulhat.

Igy száll ezen állapot nemzedékről nemzedékre.

De nem is marad el annak romboló hatása, mert a mit a tanító keztesz az iskolalátogatás ideje alatt, az később, a megélhetés küzdelmei közepet, mint az elvetett mag, ha tovább nem gondoztatik, tönkre megy s végkép elenyészik.

Iskolából az ismétlő iskola volna az átvezető hid a gondterhes életbe. Csakhogy az ismétlő iskola még mindig hiányos s a hol tanítják is, nem tartják szem előtt az iskola és élet közötti kapcsolatot.

Ha a gyermek 15 élel évét betöltötte iskolakötelezettségének végképeleget tett. Ekkor kikerül az életbe,

mely minden csábjával tárva áll előtte s vezető nélkül gyakran a bűn sikamlós lejtőjére jut. Hogyha pedig az iskolakötelezettség megszűntekor helyes irányt jelölünk az ifjunak, úgy az élet viharai közt lesz neki egy mentő horgonya melyhez bármikor bizton folyamodhatik.

Az iskola, mint tudjuk, tanítva nevel az életre.

Ha pedig az ifju kikerült az életbe, akkor a társadalomnak is kell áldozatot hozni, mely a fiatal embernek tovább képzésre nyujtana segílyt. Ily segíly nyujtások lennének a felállítandó népkönyvtárak, népet érdeklő felolvasások, úgy az ipar, mi t a tudomány világból, s végül eszmecsere utján némely dologról való tájékoztatás.

Különösen a falun és tanyai tanítók tehetnének sokat az ügy érde-

TÁRCSA.

Hogy áll bosszút a czivis?

(Folytatás és vége.)

Sánta Tamás uram megkapta a maga elégtételét. Még olyan kitüntetéssel nem ilalmozták el életében. Maga az ősz püspök sietett üdvözölni a derék polgárt, ki ilyen nemes, Istennek tetsző módon akarta megboszulni azokat a rágalmakat, mikkel a mult esztendőben őt Makó Bálint illette. Kapott is olyan jegyzőkönyvi köszönetet, hogy csak úgy pirult mérgében Makó Bálint, a kinek a dicsőségét úgy letörülte a nagy haranggal Sánta uram.

Nem magamért tettem, szólt az öreg czivis az üdvözetekre, hanem az Isten dicsőségéért. Kaptam tőle eleget, illő, hogy megháláljam jószágát.

Sánta Tamás uram megelégedhetett a győzelmével. Ilyen elégtételt nem is remélt a multkori szégyenért. Egy hónapig egyebb-

ről sem beszéltek a városban, mint erről az eseményről. S mikor a szép sugár toronyba felhúzták a harangokat, Sánta Tamás uram majd a pad alá bujt szégyenletében. anyira agyba-főbe dicsérte a nagytiszteletű ur. Makó Bálint azonban nem hagyta ennyiben mulni a dolgot. Bántotta nagyon ez az erkölcsi vereség, ezt vissza muszáj adni mert máskülönben belehal. Az ő szavainak kell az utolsónak lenni, mert még a más világon se lenne nyugta, ha tudná, hogy Sánta Tamás volt, a ki legyőzte. Harmincz esztendeje, hogy ellensége az a gögös mézárós és abban nem ő a hibás. Csak hadd ülepedjék meg egy kicsit az a nagy dicsőség, majd megmutatja ő, hogy Makó Bálintnak nem lehet olyan könnyen a nyakát letaglózni.

— No no, csak hadd hordja fenn a piszóját — mondogatta a parthiveinek — majd meglássuk, ki fogja mégis ütni a másikat?

Pár nap mulva aztán azt a hirt hozták az ujságok, hogy Makó Bálint uram, a ki eddig is olyan sok nagylelkű ajándékokkal járult az új templom felépítéséhez, a toronyka szükséges órát saját költségén fogja elkészíttetni. Itt is van már az óras-

Budapestről, a ki olyan órát fog a toronyba csinálni, a min éjjel is meglátszanak a számok.

Azok, a kik hallották a Makó Bálint uram legutóbbi szavait, kíváncsian kérdegették tőle, hogy hát ezzel mint véli megkissébbíteni a Sánta Tamás érdemét?

Majd meglátjátok! Csak hadd legyen készen az az óra. Tudom nevetni fog rajta az egész város, hanem azért még is csak azt fogják mondani rája, hogy bizony csak én vagyok itt a győztes.

Mikor aztán pár hét mulva az óra készen volt nagy ünnepe mellett a templomot felszentelték; az isteni tisztelet után Makó uram megvárta, míg Sánta Tamás is kijött a templomból. S abban a pillanatban mikor az óra éppen a déli tizenkettőt verte, nagy hangon, hogy a tavol állók is meghallják, elkiáltotta magát.

— No atyámfiak, halljátok?! — egyik újját figyelmeztetőleg a torony felé irányítva, — halljátok, hogy üti az én óram kalapácsa a Sánta Tamás harangját? Tudjátok-e már, miért csináltattam ezt az órát? Azért hogy valahányszor annak az órának a kalapácsa az ő harangját megüti, jusson eszébe a gögös embernek, hogy még halá-

kében: ha rávezetnék a népet az eszme fontosságára.

Míg városokban szórakozásra lel munkája után a földmivelő a felállított népkörökben, addig faluhelyen vagy tanyán egy-két ember ha össze is jön: mesével, babonával, egymás ügye-bajának elpanaszolásával tölti el a vasárnapot.

Világos tehát, mily missiót teljesíthetne a falusi és tanyai tanító, ha nevelői hatást gyakorolna az életben is.

Ezt pedig annál inkább megteheti, mivel eddig nem érzett öröm töltené el keblét, látva a tiszteletteljes ragaszkodást a felnőttek részéről más-külömben meg hivatásának tenne eleget.

Ha így gondolkodnánk a nép szellemi kiműveléséről, akkor megtanulnánk az is a szellemi munka embereit becsülni. S az így nyert tisztelet és méltányosság lenne maradandó a népszívében, nem pedig az, mit hivatalos érintkezés alkalmával erőszakol magára.

Itt nem annyira erő, mint ügybuzgóság szükségeltetik. Összehívni a népet, megbeszélni vele a célt, s megállapítani vele a mikéntet.

Hiszem, hogy a nép szívesen csoportosul, megragadja az alkaimat, hogy lelkének a szórakozás e nemes útján megnyugvást szerezzen, melyre a napi foglalkozás után oly annyira szüksége van.

De minthogy mindenhez pénz és pénz szükségeltetik úgy az itt sem lesz fölösleges.

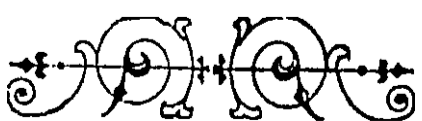
lom után is az én munkám üti az ő művét s hogy el ne felejtse, hogy abban az ütésben az én parancsom szól, a melyik megszabja, mikor szabad az ő harangjainak megszólalni! Figyeljétek csak!... hogy fognak mindjárt engedelmessé válni az ő harangjai? No, hát Sánta Tamás uram! ugy-e mégis csak én vertem le kigyelmedet?!

Sánta Tamás és Makó Bálint rég ott porlanak valahol a Czegléd-utczai tomető sirhantjai alatt. A másvilágon azóta bizonyosan megbékült a két nagy ellenség s rég megfeledeztek arról a kölcsönös gyűlölségről, a mivel itt a halandó világban voltak egymás irányában. Az új templom azonban még mai napig is áll s még mindig a Makó Bálint uram órájának a kalapácsa osztja ki a parancsot, mikor szabad a Sánta Tamás harangjainak megszólalni.*

Cs... Gy... után m... r.

*) Közöltük e cikket azért, hogy vajjon kerülne-e városunkban is két ilyen vetélkedő polgár?

Szerk.

Azonban korántsem oly tulságos összegekről van szó, mely miatt a terv dugába dőlhetne.

Csak a kezdet kissé nehéz, de később az is elmulik.

De nem is szükkeblü a nép e tekintetben ismeretes minden tanító előtt ki a népet figyelemmel kíséri, hogy mily mohón kap a városokon 2—3 kronárult férczmunkákon. Ebből aztán nemhogy tanulna, hanem még a munkától is elszokik. Képzeldődvé lesz olvasmányai rémes alakjaitól.

Látjuk hogy a népben meg van az olvasási vágy azért nekünk nem kell azt felébresztenünk benne, csak jó könyvekre való szoktatás által a helyes irányt kijelölni.

Ne sajnáljuk a fáradságot mert bő kárpótlásban találjuk fel az eredményt.

A nép iránti ragaszkodás s a haza iránti szeretet isteni szikrája vessen lobbot minden tanító keblében hogy azok kik a tudomány élvezetétől megvannak fosztva annak elérésére segítsenek, s így életcéljokat annál nemesebben tölthessék be.

Adja Isten, hogy úgy legyen!

Sághy Mihály

tanító.

Sz. Lapunk buzgó vidéki munkatársának ezen figyelemre méltó cikkét azzal közöljük, hogy városunkban a felhozottak tekintetében dicséretre való kezdeményezést tett Brózik Lajos helyzeti evang. néptanító, amikor kint az ó-szöllőben a magyar olvasó egyletet megalapította. Vajha e szép példán lelkesülve többi külső tanítóink is megszívlelnék a fenti cikkben elmondottakat.

H I R E K.

— Márczius 15. Márczius 15-én a reggeli órákban mindnyájunkat megdöbentő hír futotta be városunkat: Kossuth halálának híre. A gyászhir az egész városban nagy izgatottságot szült. A városi előljáróság kérdést intézett a helybeli vasuti állomás főnökséghez, mint a honnét a hír eredt. Az állomásfőnök válasza a következő volt: Szolnokról értesültem, hogy Kossuth meghalt, hivatalos értesítés nem jött. E válasz mely csakhamar a közönség előtt is ismeretes lett még nagyobb izgatottságot szült. Az egyes körök épületein lévő hármasszínű zászlókat kicserélték a gyászlóval. Ekkor az előljáróság Budapestre Inczedy Lászlóhoz a »Magyarország« helyettes szerkesztőjéhez távirati kérdést intézett, honnan délután 2 órakor a következő válasz érkezett: »Válságos hírek, semmi pozitív adat nincs.« E sürgöny némileg megnyugtatta a kedélyeket. A gyászlóval, levették s az intelligens közönség a főgymnásium disztermébe gyűlt össze, hogy részt vegyen a »Vajdakör« által rendezett ünnepélyen Városunk középiskolájának tanuló, Szarvas város e nemesen gondolkozó ifjúsága szépen sikerült diszülően gyönyörködtette lelkes hangú szavatokkal a néppel felolvasással az összegyűlt nagyszámú közönséget. Dicséret illeti valamennyi működőt. — Az olvasó körök kitétek magukért. Különösen a »Függetlenségi-kör« melynek ünnepélyén városunk intelligenciája nagy számban vett részt. Az ünnepélyt Dr. Haviar Gyula nyitotta meg a szabadságharcz történetéből felolvasott beszéddel, — szomorúan kezdődött. Nem volt talán ember, a ki fájjó szívvvel ne gon-

dolt volna hazánk nagy száműzöttjére, aki halálos betegen fekszik távol Olaszországban s kósza hírek már halálát is hirdettek. Vacsora alatt lelkes hangú pohárköszöntők hangzottak fel, melyek közt kiválóbbak voltak: Benka Gyula, Dr. Haviar Gyula, Neu Sándor, Tapolcsányi Imre, Valentinyi Jenő id. Kollár János, Bezzegh Soma, Melisch Mátyás, Boros Mihály stb. beszédei, éltetvén a beteg Kossuth Lajost, a hazát, a magyar polgárokat, a szabadságot, — éltetvén a betegsége miatt meg nem jelenhető Haviar Dani orsz. gyűl. képviselőt, akitől körülbelül fél 9 óra tájban távirat érkezett Dr. Haviar Gyula címére a körbe, mely így hangzott: »Turinból Kossuth életéhez reménykednek. Ég óvja.« Erre aztán az előbb oly nyomott hangulat teljesen eltűnt a kedélyekről s a reménység, hogy hazánk legnagyobb embere, nemzete öröme — inég felgyógyulhat, egészen más irányt adott az ünnepélynek s Márczius idusa ismét örömműnnep lett. — A pohárköszöntők közben közkívánatra Epstein Miklós lapunk társzerkesztője szavalt el több hazafias költeményt az ő ismert művészi előadásával óriási tetszést aratva a nagy közönség között — Az ünnepély társas vacsorával volt összekötve, melyen 110 ember vett részt. A helybeli népkör is megünnepelte márczius idusát. Első szónok volt Szabó József kath. tanító, ki a márczius 15-ike jelentőségét fejtegette. Demcsák János ev. tanító az 1848 márczius 15-ike utáni eseményekkel foglalkozott. E két szónoklat után közkívánatra Dancs Szilárd főgymn. tanuló és Szlovák Pál tanító szavaltak előbbi Petőfi »Élet vagy halál« című, utóbbi ugyancsak Petőfi »1848« című költeményét. A szavatok után hazafias dalok elzengésevel ért véget az ünnepély. Az »Iparoskörben« Liska János tartott felolvasást a márcziusi eseményekről. Pohárköszöntőt mondottak: Liska János ő felsége a királyra, Krajcsovicz Soma Kossuth Lajosra. Az Ó-szöllői magyar-olvasókör márczius 14-én tartotta meg a nemzeti ünnepet hogy a városbeli ünnepélyekkel ne essék össze. A helybeli intelligencia köréből számosan rándultak ki. Márczius 15-én Kondoroson is ünnepelt a lakosság, midőn a szokáshoz híven társas vacsorára gyűlt össze az előljárósággal élén több mint 100 résztvevőből álló társaság. Az ünnepélyt Keviczky László nyitotta meg, hangsúlyozva hogy szomorú hírek gázszos sejtelmek behatása alatt állván nem tudjuk öröme vagy keservre van okunk e mai napon? Ez után a Hymnust énekelték a jelenlevők s többen szoltak az ünnepély jelentőségéről Dérczy Ferencz bíró, Keviczky és Mázor József. A község kedvelt és szeretett bírája ez évben is minden jelenlevőnek még külön rendelt egy fél litert. Ez már az ő szokása hogy azok, a kikért oly sokat tesz kezdettől fogva ilyen alkalomkor is érezzék jelenlétének áldásait. Jól eset hogy néhány lelkes uri nő is hozzájárult jelenlétével az ünnepség emeléséhez. Az egész nagy társaság éjjelig maradt együtt.

— Képviseleti közgyűlés volt tegnap melyen a főgymnásiumnak a főjegyzői telek átengedése iránti kérvényét Benka Gyula főgymn. igazgató egy remek beszéddel tolmácsolta. A közgyűlés a kérvény felletti határozat hozatott 30 nap közbevitelével kitűzendő gyűlésre halasztotta. A Dencsensmiedt féle kisajátítási egység tárgyalása szintén elhalasztatott. A megyei látványzóre vonatkozó törvényhatósági határozat tudomásul vétetett. A város tulajdonát képező volt vámház állandó kertészlakul jelölte ki. Az aszfalt járda a város háza nyugati feljára kibővíttetni határozatott.

— Bizottsági ülés. A helybeli ev. egyháznak újtemplom építést előkészítő 50 tagú bizottsága jóvő csütörtökön márcz. 22-én délután a presbiteri teremben tartja első értekezését. Tagjai: Haviar Gyula, Keviczky József, Klenk József, Sonkoly Márton, Borgulya

yörgy, Podani Pál, Prjevara János Benka Gyula, Valóvs..., Pon,iczky Máté, Melis György Mihályé, Dr. Haviar Gyula, Dr. Szlovák Pál, Dr. Kresmárik János, Borgulya György Kovács, Melis Mátyás, Laudisz Pál, Bankó György, Csonka Pál, Valach János, Skorka Mihály, Darabos György, Kita János, Kovács Mihály Pauló, Buzás György, Hajdúch András, Thuri Gábor Nem presbiterek: Danes Béla, Tepliczky János, Melis György bíró, Mikolai Mihály, Pohl Gábor, Pohl Károly, Janurik Györy, Janurik Pál, Kis Mihály Györgyé, Kis Oál Györgyé, Kis Mihály Grajczar, Komlovszky György, Réthy Sándor, Deutsensmiedt János, Gaál János, Kondacs Soma, Kepenyés Pál, Litauszky Mihály Sárkány Mihály, Kollár János. Lesztyan Pál goda. Tót Pál Maczonka, Sinkovicz Pál.

— Szünidő. A helybeli ipariskolában a husvéti szünidő holnapi nappal kezdődik s tart az ünnep másodnapjáig.

— Vizsgák. Az összes külső ismétlő iskolák vizsgái ma tartatnak. E vizsgákra az iskolaszék és az előjáróság egy-egy megbízottat küldött ki.

— Tánccmulatság. A szarvasi izr. ifjuság a »Bárány» vendéglő nagy termében az izr. iskola könyvtára javára 1894. Márczius hó 24-én zártkörű tánczestélyt rendez, belépti-díj: személyjegy 1 frt, családjegy 2 frt 50 kr. Kezdeté 8 órakor. Felül-fizetése... k... r... pilag... az... ak. A mulatágon a csabai első népzenekar Purcsi János vezetése alatt fog játszani.

— Előleges észrevétel. Folyó hó 24-én szombaton délután 3 órakor a városháza kisebb tanács termében... f... l... d... tézifürdő gyében szüke... ör... el... leges... r... e... e... fog tartatni. Az... r... tek... z... n... b... lesz mutatva az ártézi fürdő terv... és költségvetése s ezek elfogadása ese én az ügy felkarolása végett egy bizottság fo... megváasz a ni.

— Halálos ütés. Csonka Pál, helybeli földmivest egy tanyai fosztó alkalmával történt czivodás alkalmával egy k... arsa f... évi február hó 24-én bottal egy ütötte balhomlokot, hogy nevezett azota súlyos betegen feküdt és márczius 16-án meghalt. A hatóság a holttest feiboncsolását rendelte el annak kiderítése végett, hogy a halált a sérülé... okozta-e?

Felelős szerkesztő: Mihálfi József.

Tá... ló: Epstein Miklós.

Kiadó: Sápszky János.

Nyilttér.)*

Med. univ.

Az összes gyógytudományok tudóra,

A fővárosi Szt. Rókus-kórház volt másod orvosa.

Dr. PETŐ LIPÓT

fogorvos

Szolnok, Szapáry- utca 1505. Terebély-ház.

Foghuzások (Fájdalom nélkül, kéjgáz- (Bromaethyllel)

Fogtömések-plombirozás.

Műfogak készítése.

*) E rovatban közlöttéknek sem alakja sem tartalmáért nem vállal felelősséget A szerk.

A Borries-féle uradalmak igazgatóságának Ecken-
dorffban (Észak-Németország) tudomására jöven, hogy
eckendorff répamag több helyről mint eredeti vagy
javított ajánlatik. Kötelességének tartja tehát neve-
zett igazgatóság a gazdaközönség érdekében köztudomásra
hozni hogy,

eredeti eckendorff

takarmányrépa — mag

valódi minőségben

Ausztria-Magyarországban csakis

MAUTHNER ÖDÖN

magkereskedésében

Budapestn

kapható, a mennyiben az eckendorff uradalmak mint ez
évben ugy 1898. évig csak egyedül ezen cégnek fognak
répamagot szállítani, mely cég erre vonatkozó árjegyzéket
kivánatra ingyen és bérmentve megküldi.

Magyarország

teljesen független politikai napilap. Nincs lekötve senkivel szemben, nem áll sem egyeseknek, sem osztályoknak, sem érdekköröknek szolgálatában.

A »Magyarország» önzetlenül csupán egy czélt szolgál: az ország függetlenségének és önállóságának ügyét. Ez le-
beg folyton szembe előtt és ennek elérésére törekszik.

A »Magyarország» mindig és mindenkiel szemben tárgyilagos és elfogulatlan. Egy mértéket ismer: az igazság
mértékét, a melytől soha semmi körülmények közt el nem tér.

A »Magyarország» szerkesztőségének és kiadóhivatalának megfeszített munkája folytán az összes országos és kül-
földi eseményeket legelőször hozza az olvasóközönség tudomására.

A »Magyarország»-ot reggel már az ország távoleső részeiben is olvasni lehet. Hozza az az napi országgyűlést
teljesen kimerítő sajtóanyagban, az az napi összes eseményeket ugy a fővárosból, mint a vidékről és a külföldről. Hozza a
bel- és külföldi teljes társadalmi és közéleti híreket és árfolyamokat. Naponként közöl társadalmi, regényt és más érdekes közleményeket.

A ki a »Magyarország»-ot olvassa az az üzleti, társadalmi és politikai eseményekről sok helyen egy egész nappal
előbb értesül, mint más lapokból.

A »Magyarország» már is 30.000 példányban forog az olvasóközönség kezében s így rövid idő alatt elérte a tá-
mogatásnak azt a mértékét, a melylyel magyar lap eddig még nem dicsekedhetett. A közönség ezen támogatását a szer-
kesztőség a lapnak folytonos fejlesztésére és tökéletesítésére fordítja.

A »Magyarország» előfizetési ára:

Április hóra 1 frt 20 kr. (április—június) negyedévre 3 frt 50 kr, Április—december hónapokra 10 frt 50 kr.

Az előfizetési pénzek postautalványon a kiadóhivatalba Budapest, Rostély-utca 2. küldendők.

Magyarország kiadóhivatala.

